

lade at tage Akt, hvad der gaaer med til saadanne extraordinaire Aufkaffelser som Jernbaner, af Formuen, kunde man endog komme til et lidt heldigere Resultat end den høitærede Finantsminister. Jeg er i saa Henseende ganske enig med det ærede Medlem, men Spørgsmaalet er for mig om disse Principer, om vi skulle blive ved saaledes at gaae tilbage. Jeg indrømmer, at der ganske vist er Mulighed tilstede for, at vi kunne komme igjennem ved at fortære vor Formue, og at vi endog saa kunne udbringe langt mere af denne, end den forrenter, saafremt vi ville realisere den. Jeg har saaledes selv stærkt fremhævet, at hvad Domainerne angaaer, troer jeg, at vi ikke blot ville faae de 12 Millioner derfor, som de nu forrente, men snarere 30 Millioner. Vi kunne, som sagt, spise vor Formue op, hvis vi have Lust dertil; vi kunne sælge vore Obligationer billigere og billigere og derved realisere vor Reseruefond, som vi kunne gjøre nye Laan —; i Virkeligheden vil hiint jo være det Samme som Nar for Nar at gjøre nye Laan. Vi kunne sagtens komme igjennem, men Spørgsmaalet er, om vi finde det forsvarligt at komme igjennem paa denne Maade. Jeg tror ikke, at der er Mange, som for deres private Bedkommende ville følge den Fremgangsmaade, som her anbefales den danske Stat; jeg troer ikke, at der er Mange her, der som Privatmænd ville finde det rigtigt at leve af deres Midler ved at formindste deres Formue det ene Nar efter det andet. Vi have anskaffet en kostbar Hær og Flaade, og dertil udgives der ordinært næsten 7 Millioner. Skulle vi nu paa samme Tid formindste den anden Factor, der har samme Formaal, nemlig Finantsernes Styrke, som ogsaa tildeels tjener Kriger og Forsvaret, og som endog er meget mere værd end selve Hæren og Flaaden? Jeg vil hellere, netop for selve Landets Sikkerheds Skyld, have store Pengelæster og nægte de Fordringer, der stilles for at holde Hær og Flaade, end være med til det ene Nar efter det andet at forringe Landets Finantsstilstand. I alle andre Henseender erkjende vi, at vi skyldte at bringe Landet fremad; men er der da nogen Forskjel herpaa og paa det Punkt, jeg har berørt?

Vi bygge Jernveie, vi søge at fremme Landets baade aandelige og materielle Udvikling, og jeg for mit Bedkommende kunde vel ifjor beklage, at der paa eengang blev slaaet en saastor Byrde fast for en længere Tid, som Utlæget af de nye Jernbaner medfører, men anerkjender paa den anden Side, at det ogsaa her er Pligt at gaae fremad, at det overalt er Pligt for Staten saavel som for den Private at gjøre Fremgang. Jeg for mit personlige Bedkommende anseer det for en Forpligtelse for enhver Privatmand uafsladelig at gjøre Fremgang; jeg troer, at enhver Familielader, enhver Mand, der har Børn, troer at maatte anstrenge sig for at gjøre Fremtiden bedre end Nutiden; men jeg seer ikke, at vi, naar Talen er om Staten, kunne frie os for den Pligt, som i alle andre Henseender paahviler os. Spørgsmaalet stilles ofte: En Stat eller Fortæring af Landets Formue. Det er ganske vist, at det er behageligt at være fri for Stat, og dobbelt behageligt er det, naar man staaer ligeoverfor sine Vælgere. Det ligger nær, det er det Diebliffelige, at vi faae Vættelser og blive frie for at betale Indkomstskat, medens vi derimod bruge af Reseruefonden, lade være at afdrage paa vor Gjæld, kort sagt, leve den Dag idag paa Bekostning af den Dag imorgen. Det er ganske vist, at dette er i høi Grad behageligt, men jeg kan ikke finde, at det er i samme Grad patriotisk. Jeg tror imidlertid ganske vist, som jeg saa mange Gange har høit Leilighed til at fremhæve, at der er finansielle Midler foruden Skatter, der i høi Grad kunne bruges. Jeg haaber, at der ved Rønningslovenes Behandling alvorlig vil blive Tale om at indføre store Bepareelser ved Sammenlægning af Embeder osv. Hvorvel jeg i Adskilligt ikke kan samstemme med, hvad der igaar fremkom fra et æret nyvalgt Medlem (Rosenkrantz), og skjøndt jeg fandt flere af hans Bemærkninger noget løse, troer jeg dog, at der i hans Foredrag var meget Berettiget i den her nævnte Henseende, og jeg haaber, at man gjennem Rønningslovene for Alvor skal opnaae finansielle Resultater. Jeg troer ligeledes, at vi ville kunne opnaae en heel Deel ved en fløgere Benyttelse af Statens Domainer. — Hvad Lovene angaaer,